

IZHAJA VSAKI DAN

tedaj ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične številke se prodajajo po 3 nvt. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Fostojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele številke po 5 nvt. (10 stot.).

GLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, semrtnice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljna vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez doposlane naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na naslednje izdaje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 5-20, pol leta 2-60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo.

Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom)

Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcijski lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcijski lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Volitve

v cenilno komisijo za personalni davak okraja TRST - OKOLICA

Podpisani priporočajo za predstojee volitve v cenilno komisijo za tretje volilno telo te-le gospode:

1.) kakor člana:

Josip Pertot,

nadučitelj v Rojanu

Jakob Štoka,

posestnik v Kolonji

2.) kakor namestnika:

Josip Negode,

posestnik pri sv. Ivanu

Josip Urbančič,

posestnik v Bazovici

Volitev se vrši v telovadnici mestne ljudske šole, ulica Nuova št. 25., dne 6. t. m. od 8. zjut. do 2. popoldne.

Glasovnice, pravilno izpolnjene z imenom, priimkom in poklicem kandidata, je treba podpisati ter jih oddati ali osebno (legitimacijo je treba imeti pri sebi) na dan volitve na volišču, ali odposlati frankirano po pošti z legitimacijo vred najkasneje dne 5. t. m. na naslov: Volilni komisar, ulica Nuova št. 25.

Narodni volilni odbor.

(glej dnevne vesti.)

Brzobjavne vesti.

Ogrska magnatska zbornica.

BUDIMPEŠTA 3. Zbornica je na današnji seji v sprejela predlogo glede zemljišnega davka nespremenjeno.

Kurzi padli.

DUNAJ 3. Vseled vesti iz Beleggrada so kurzi na tujakšnji borzi zopet silno padli.

Sneg.

BELJAK 3. Sneži še vedno. Progo Beljak—Tibiz oziroma Beljak—Rožnik so za nekoliko časa očistili, tako da je zamoglo nekoliko vlakov oditi. Neka pomožna lokomotiva, ki je s Ponsfija odšla na pomoč nekemu vlakcu, je s tenderjem vred skočila s tira. Neka druga pomožna lokomotiva je pri Naborjetu obtičala v snežnem plazcu. Tujaki je plaz zasul osem delavcev. Sedem se jih rešilo, eden je bil usmrten.

BEROLIN 3. Vso minolo noč in prve ure predpoludne je snežilo. Večal je ob enem močan veter. Promet na ulicah se razvil le z veliko težavo. Mestni in predmestni vlaki vozijo nepravilno. Promet od zunaj se vrši redno, le vlaki od vztoka imajo zamude.

INOMOST 3. Vseled snežnih plazov in močnega meteža je bil danes na nedolohčen

čas na progi Trent—Tezze ustavljen ves promet.

TRENT 3. Tukajšnjemu vojaškemu poveljstvu je došlo z vojaške postaje v Levico poročilo, da so rešili deželne strelce, ki jih je zasul snežni plaz. Sedaj se nahajajo v Anna Stanga, odkoder se podajo v Caldognazzo.

TRENT 3. Z ozirom na rešitev zasutih deželnih strelcev poročajo dalje: Polkovnik baron Lütgenburg in drugi častniki sploh niso bili zasuti pod snegom in so 1. t. m. srečno prišli v Lavarone.

BELLUNO 3. V vasi Fassei je snežni plaz zasul hišo, v kateri je bilo 13 oseb. Na pomoč je prišel oddelek vojakov.

LVOV 3. Iz Tarnopola in Podvoloczake poročajo, da je vseled snežnih viharjev na mnogih krajih ustavljen promet.

Poštni vlak oropan.

ARMAVIR (v kubanskem ozemlju) 3. (Petr. brz. ag.) Na poštne vlaku vladikavške železnice so roparji ugrabili uradnikom železniške blagajne 40.000 rubljev. Roparji so po dovršenem činu skočili z vlaka in pobegnili.

Deset ljudi zgorelo.

NEW-YORK 3. V neki hiši, v kateri biva Italijani in Francozi, je danes zjutraj izbruhnil požar. Zgorelo je deset ljudi.

DUNAJ 3. Cesar je danes predpoludne v sprejel v posebni avdijenci nemškega vojaškega atašee Rampolda.

PARIZ 3. V minoli noči je bil oškodovan in zamazan Scheurer Kestnerjev spomenik v Luxemburškem vrtu. Uvedena je preiskava. Sodi se, da so ta čin izvršili rojalisti.

WASHINGTON 3. Poslanska zbornica je odklonila predlogo glede državnega podpiranja poštne parnikov.

GOVOR

dra. Otok. Rybářa na javnem shodu političnega društva „Edinost“ v Rojanu dne 28. februarja 1909.

(Konec.)

Kako je prišlo do zaključenja državnega zbora!

Po tej kratki ekskurziji v socijalistični tabor preidimo k vprašanju, kako se je zaključilo zasedanje državnega zbora. Vlada je prišla z zakonsko predlogo za uredbo jezikovnih razmer na Češkem. Določiti se je imelo natančno, kdaj in kje se ima rabiti češki, kdaj nemški jezik. Ali toliko Čehi kolikor Nemci so se izjavili nezadovoljnim s temi določbami — toda iz različnih nasprotij si razlogov. Nemci so izjavljali, da ne morejo sprejeti tega načrta, le zato, da so prikrivali svoje zadovoljstvo. Čehi pa imajo v resnici mnogo razlogov, da odklanjajo Bienenstov načrt. Eden glavnih razlogov je, da se hoče kraljevstvo Češko razdeliti na način, zelo škodljiv za Čehe.

Še nekaj moram posebno naglasiti, kar je nevarno tudi za nas. Bienenstov načrt daje nemškemu jeziku neke predprave, ki jih ni dosedaj vseboval noben zakon. Res je sicer, da nemški jezik tudi sedaj uživa v praksi neke predprave: v vojski, na centralnih oblastih itd. Ali to ne odgovarja zakonu, ker ta ne pozna nikakih predprav za nemški jezik. Ali to je le v praksi in je prešlo iz prejšnjih časov. Ker torej zakon ne daje nemš. jeziku nikakih pred-

prav, morajo biti vsi Slovani proti vsakemu poskusu, da bi se kake predprave uzakonile. Kajti, čim bi Nemci to dosegli na Češkem, bi z vsa silo delali na to, da se take predprave razširijo na vse dežele. (Hrupni mej-klici). Zato so Čehi nastopili s tako odločnostjo.

Ogorčenje se je še povečalo, ker je jeden voditelj ministerstva izgovoril neko nepremišljeno besedo, ki so jo občutili kakor razžaljenje češkega naroda. To bi se pa bilo lahko poravnalo, če bi bil dotični minister podal primerno izjavo, da ni mislil žaliti. A glejte: celo proti taki nedolžni izjavi so Nemci nastopili z vso arditostjo, niso dopustili takega preklica in so zagrozili, da v slučaju, da minister preklicuje svojo izjavo, začno — obstrukcijo. (Klici: In potem se še delajo kakor da so sovražniki obstrukcije!)

To je bil moment, ko je napravil Bienenstov največjo pogreško s tem, da se je udal nemški komandi. Tako daleč seza torej že nemška objestnost, da vlada ne sme dati nikomur zadoščanja, če je kaj zagrešila! (Viharni mej-klici). Sploh ne sme vlada ničesar storiti, ako niso Nemci privolili v to. Čehi niso bili toliko ogorčeni radi tiste ministrove nepremišljene besede, kolikor radi nemškega veto — ker se je vlada Nemcem vdala.

Tako treba torej umevati dogodke, ki so doveli do zaključenja zasedanja državnega zbora. Ogorčeni smo bili tudi mi vsi, kako so morali biti še le Čehi! Radi take malenkosti so Nemci izzvali najhujšo krizo. Sedaj pa imajo drzno čelo, da dolže Slovane, da so oni krivi, ker državni zbor ne deluje. Hoteli bi, da smo mi večni sužnji in hlapi. (Viharni aplavz). Niso nam mogli udušiti niti tedaj, ko so imeli vse v rokah od severa do najjužnejega dela Dalmacije. Tena manje sedaj, ko smo se zavedli, da tudi mi imamo svojo moč. (Frenetično odobravanje).

Ugodne posledice.

Do tega spoznanja so prišli Slovani, kar je rodilo zelo prijetno posledico. Ko so videli Slovenci, kako brezobzirni so Nemci in da so vsi enaki, so se naši zastopniki združili. (Navdušeno odobravanje). Uvideli so, da to ne pomore, ako delajo vsak za se in združili so se v „Slovensko združenje“ ali „Jednoto“. (Ponovno odobravanje).

To združenje sestoji sicer iz različnih elementov, ki imajo različne interese. Ali, tudi če ne bodo jedini v vseh vprašanjih, nadejati se je, da bodo sležni na brambi narodnih pravic (Klici: To mora biti!) in da bodo skupno odbijali napade na našo narodno posest.

Zato pomenja veliko pridobitev. Slovenski poslanci so storiili svojo dolžnost in njihov korak moramo pozdravljati z velikim veseljem. (Dolgotrajen aplavz).

Utis na Nemce.

Dejstvo ustanovitve „Slovenskega združenja“ je napravilo na Nemce globok utis. Jeli so klicati vse svoje rojake na pomoč. Celo socijalne demokrate so vabili, naj pomorejo oslabilo moč našega združenja. Ali to moramo pripoznati, da so socijalni demokrate to pot pošteno mislili. Istotako so Poljaki odbili poziv in ni prišlo do namerovanega protibloka!

Ali bo državni zbor funkcioniral?

Sedaj je vprašanje, ali bo naš parlament funkcioniral? Sklican je namreč zopet. Moje

mnenje je, da mi moramo le zaleteti, da bi funkcioniral. Pomisliti moramo, da smo mi še zelo zanemarjeni gospodarsko in kulturno. Mi nimamo še ne srednjih, ne obrtnih, ne strokovnih in po nekoč niti ne ljudskih šol. Doslej smo le kmetaki oziroma delavski narod. Nimamo industrije, Ker, kar io je na slovenskih tleh, je skoro vsa v tujih rokah. Celo na Gorenjskem so vsa taka podjetja nemška. To pa ima za nas hude posledice. Naši delavci niso le, kar se tiče dela, odvisni od Nemcev, ampak tudi politično. Celo svoje otroke morajo pošiljati v tako šolo, kakor zahteva gospodar. (Hrup).

Sicer ni naša krivda, da smo zaostali. Mi se trudimo dovolj. Krivda je v tem, ker nam ne dajajo sredstev za naobrazbo, ker vlada ne podpira našega dela za gospodarsko osamosvojenje. Tako se godi Hrvatom, tako Malorusom, tako celo Poljakom. Edino pri Čehih je na boljem. Če nimamo parlamenta, nimamo nobenega mesta, kjer moremo vsaj govoriti — in izročeni smo birokraciji na milost in nemilost. A vsi vemo, kaka je ta naša birokracija. V finančnem ministerstvu imamo Slovenci n. pr. enega jedinega konceptnega uradnika, v naučnem menda dva, v justičnem enega. Na visokih mestih smo torej skoro popolnoma izključeni. Če nimamo nikogar, ki bi vsaj kontroliral. Zato moramo zaleteti, da parlament deluje. Uprav zato, da bo „Slovensko združenje“, tudi če bo v opoziciji proti vladi, ker je le-ta pod komando Nemcev, zahtevala, naj parlament pride do pametnega dela. Sosebno za nas v Trstu, kjer naš element sestoji po ogromni večini iz delavcev, je potreba, da parlament deluje. Rešiti se ima n. pr. vprašanje zavarovanja delavcev za starost in obnemoglost, da ne bo naš delavec po tridesetih letih trdega dela, ko je popolnoma izčrpan, vržen na cesto in da bo dobival od države, za katero je delal, nekako penzijo. Že radi tega, da se uresniči ta stara želja delavskih slojev, moramo zaleteti, da parlament pride do rednega dela.

Pri pa imajo na vrsto še drugi važni socijalni predlogi. (Odobravanje).

Mi in država.

Mnogokrat je čuti med našinci: Kaj briga nas država? Čemu plačujemo davke in kanone? Saj je vse eno, ali ta država obstoji ali ne. Na prvi pogled se zdi to resnično. In vendar ni tako. Tu hočem izpregovoriti odkritosrčno besedo. Tudi v politiki je dobra odkritosrčnost. Res je, da smo zatirani, da ne uživamo svojih pravic. Ali z druge strani pomislimo, da smo tudi mi tu doma in da imamo pravico do sogospodstva — da nam grede enake pravice. Mi torej ne smemo iti za tem, da bi razbili to državo, ampak gledati moramo, da pridemo v njej do moči. In to moremo doseči, ker smo Slovani v večini. Sedaj bomo dosegli to, ako bomo pametni. Zamislimo se le, kako je bilo pred 30 leti! Če bi se naši predniki povrnili med nas, bi se čudili našemu napredku.

Vprašanje jugoslovanskega ministra-rojaka.

Nadaljno važno vprašanje je, ali naj si želimo svojega zastopnika v ministerstvu? Ali naj stopimo na stran, ali pa naj zahtevamo tako zastopstvo? Moj odgovor je: ako imamo interes na tem, da napredujemo, moramo zaleteti, da ne bodo samo Nemci komandirali, ampak da bomo imeli poleg njih tudi svojega človeka. (Vseobče pritrdjevanje). Vem, da bo imel težavno stališče. Vse se bo obračalo do njega z najrazličnejimi zahtevami. A mnogo-

obupati. Ne boj se, v dveh dneh boš zopet imel svojo drago. Nič se jej ne zgodi. To ti pravim jaz, vojvoda Savo Trajković. A znaš, da vojvoda Trajković nikdar ne laže.

Potem se je obrnil k popadiji Jeleni ter jej rekel:

„Ne joči popadija! Troja hči ni izgubljena! Kmalu jo boš zopet videla.“

Ona pa je padla pred njim na tla in mu objela kolena:

„Vojvoda, kakor se prosi Boga, te prosim, reši mojo hčer! Dovedi jo nazaj v moje naročje.“

„Rekel sem ti, da dobiš svojo hčerko nazaj. Vstani, ne greši proti Bogu! Samo pred Bogom se kleči, ne pa pred grešnim človekom.“

Pop Vasilij se je čudil, da je Trajković danes toliko govoril. A poznal ga je predobro, da ne bi bil veroval besedam, ki jih je govoril njegovi ženi in Lazu. Obudilo se je torej tudi v njegovi duši novo upanje.

Lazo in pop Vasilij, vi dva gresta z menoj. Isto je naročil še trem svojim četnikom, mej tem ko je pustil ostalo petorico na mestu, da čuvajo popadijo Jeleno.

„Pojdemo v šolo“, je rekel Trajković Lazu.

Dalje.

PODLISTEK.

Z bombami za svobodo.

— Povest iz makedonskega življenja. — Piše Niko Ninč.

Pop Vasilij, ki bi bil sam potreben tolažbe, tolažil je svojo ženo in jej govoril, da že dubita hčerko. Govoril je tako in tolažil svojo ženo, da si niti sam ni veroval, da bi še kdaj videl svojo hčer.

Lazo, ki je tako hitel do pogorišča, si zdaj ni znal pomagati. Ni vedel, ne kaj bi ukrenil, ne kako. Hotel je steči za roparji, a kaj, ko ni znal, kam naj bi se obrnil? Šel je na bližnji kamen, uprl glavo ob dlan in zrl zamišljeno pred-se. Po duši so se mu podili najrazličnejši občutki, polasčal se ga je obup. Pozabil je na popa in njegovo ženo, a tudi ta dva sta imela toliko opraviti sama s seboj, da se nista mogla brigati za Lazo in ga tolažiti. Vendar to niti ni bilo treba, ker je prošlo komaj par minut, ko je dospel za Lazo na lice mesta vojvoda Trajković s svojo četo.

Trajković je znal za razmerje, ki je

krat ne bo mogel ustreči tudi ob najboljši volji. Ali tudi če ne bo mogel toliko delovati pozitivno, pa bo vsaj preprečil zlo. Sedaj delajo ministri, ne da bi jih opazovali z naš strani. In celo ti Nemci imajo svojega posebnega rojaka le za brambo nemških narodnih interesov. Oni, ki so itak že povsod protežirani, imajo še svojega — rekel bi — narodnega advokata. Mi pa nimamo ne resortnih ministrov, ne ministra-rojaka. Skrajno potrebno je torej, da bo gledal nemškemu ministru-rojaku Schreinerju na prste. (Burna pohvala).

Na adresu avstrijskih državnikov.

Vprašanje je: ali nas bodo merodajni krogi upoštevali? Bojim se, da se vračajo tisti hudi časi, ko je nemška birokracija najstrožje postopala proti Slovanom. Saj vidimo, kako se je začelo postopati proti češkim narodnim socijalcem. Celo v Kranjski, v tej skoro izključno slovenski deželi, se je začelo vladati v starem nemškem duhu. Predsednika imajo nemškega mišljenja, ki je pod komando Nemcev ravno tako kakor ministri na Dunaju. Na političnih obsestih se nameščajo skoro izključno Nemci.

Kako se postopa na Hrvaškem, kjer divja znani Rauch, ki gospodari brez deželne zbornice in uprizarja frivolno veleizdajniške procese!

Tega postopanja mi jednostavno ne umejmo, oziroma umejemo zato, ker se dogaja v Avstriji. (Dolgotrajen krik). Vidimo, da avstrijski državni niso ničesar pozabili in se tudi ne ničesar naučili iz zgodovine. (Priljubljen).

Tako je nemška birokracija postopala tudi v Italiji in je pritrla tako daleč, da ni bilo več niti enega zadovoljnega človeka in da se je vse spuntalo. In ko je slednjič — videča, kako je zavozila — hotela ublažiti svoje postopanje, so jej odgovorjali, da naj gre ven!! Tako je bilo v Italiji in sedaj se hoče menda uvesti enak sistem v Bosni in Hercegovini. Kvotiti se hoče s preiskavami, nemškimi in mednarodnimi uradniki, vojski. Avstrijska birokracija se postavlja na stališče kakor v Italiji: ne z ljubeznijo, ampak s silo hoče delovati. Ali sila ni še nikoli rodila ljubezni. Avstrijska birokracija naj se snemita in naj ne postopa kakor v Italiji. Skušaj naj pridobiti srca — ljubezen Jugoslovancev in ti bodo — kakor so bili dole — najzvestejši branitelji države. Država naj daja ljubezen, ker le za ljubezen bo dobivala — ljubezen! (Dolgotrajno odobravanje in življenjski).

K položaju v Avstriji.

Grški »Tagesspost« brzojavljajo z Dunaja: V parlamentarnih krogih sodijo, da ne pride do obstrukcije v parlamentu, ampak le do opozicije. (Nekako v tem smislu je izražal svoje želje tudi dr. Rybár na nedeljskem shodu). — V kuloarjih zbornice se je pripovedovalo, da je bil minole nedelje načelnik poljskega »Kola« poslanec dr. Głubinski v avdijski pred cesarjem, kjer je opravičeval postopanje Čehov. O tej priliki je baje izjavil, da slovanski blok pusti pastirati predlogo o novincih, ker Čehi naglašajo, da hočejo dati cesarju in državi, kar je cesarjevega in državnega, ali zahtevati morajo na vsak način, da se jim da možnost za odločanje.

Na češki parlamentarni strani se naglašuje tudi, da se ob prenosu ministerstva nikakor ni ustreglo željam Čehov in Jugoslovancev. Posebno pravijo Čehi, da dr. Braf ni njihov zaupnik, dočim naglašajo Jugoslovanci, da je imenovanje ministrov grofa Stürgkha in dra. Hochenburgerja že odločilen vzrok za opozicijsko vedenje. V zvezi s tem naziranjem, da se naglašuje, da slovanski blok ne pride z najimi predlogi, ampak le z daljšo interpelacijo.

O volitvi predsednika zbornice.

»Slovanska Jednota« ima danes na Dunaju sejo. Govori se, da ne bodo Slovanci vsprejeli kandidature posl. dr. Pattai-a za predsedniško mesto in da ne morejo dopustiti, da se to vprašanje reši brez njih. Vrh tega spada dr. Pattay stranki, ki postopa agresivno izlasti proti Čehom. Ob takih okoliščinah se pač ne more zahtevati od Čehov, da bi pritrdili kandidaturi dr. Pattai-a.

Čehi pri ministerskem predsedniku.

V torek so pričele pri ministerskem predsedniku konference s češkimi strankami. Ministerski predsednik je najprej vsprejel odposlanstvo češko-katoliške stranke. Politično najvažnejše je bilo posvetovanje s češkimi agrarci, ki je trajalo dve uri. Češki agrarci so namreč v češkem klubu najhuje nastopili proti vladi. Radi tega je ministerski predsednik skušal agrarce pomiriti in jim zagotoviti da vlada nikakor ne zasleduje Čehom sovražnih namer. Češki agrarci so naglašali, da je vlada najtežje škodila češkemu narodu z jezikovno predlogo. Vlada naj umakne jezikovno predlogo, ker Čehi nikdar ne dopuste, da parlament o tem razpravlja. Ako hoče ministerski predsednik urediti jezikovno vprašanje na češkem, naj se obrne na češki deželni zbor. — Na konferenci je bilo tudi govora o češkem deželnem zboru.

Ministerski predsednik je zagotovil odposlanstvo, da vlada nikakor ne vladati proti Čehom, to ni bila nikdar njena namera. Ko

nečeno so poslanci izjavili ministerskemu predsedniku, da ne morejo dati nikakih obveznih obljub. O tem bo stranka še sklepala. Češko-katoliška stranka je tudi izjavila, da ne more ob danih razmerah podpirati vlade.

Malorusi in »Slovanska Jednota«.

V nekem komunikatu naglašuje Ivovsko »Dilo«, da je možno, da bo ukrajinski klub od slučaja do slučaja postopal skupno z »Slovansko Jednoto« proti vladi, ukrajinski poslanci pa se nikakor ne bodo mogli enkrat za vselej odpoovedati pravici svoje akcijske svobode s tem, da se tesno združijo s »Slovansko Jednoto«. Izlasti ker zasleduje »Slovanska Jednota« politiko, da se uredi jezikovno vprašanje v deželnih zborih, kakor zahtevajo to tudi Poljaki. Vrh tega stoji »Slovanska Jednota« na istem stališču, ki so je zavzeli voditelji slovanskega kongresa v Pragi.

HRVATSKA.

Razprava proti »veleizdajcem«.

ZAGREB 3. Danes je pričela kazenska razprava proti srbskim »veleizdajnikom«. — Branitelji so predlagali, naj se pozabi na razpravo 250 prič; skupno število prič bi torej znašalo okrog šest sto. Glavne priče Nastića ne morejo najti.

Madžarski šolski nadzornik za Hrvaško.

»Hrvatska« poroča, da bo v kratkem pri hrvaški vladi v Zagrebu ustanovljeno mesto nadzornika za madžarske šole v Hrvatski. — Začelo bo nadzoroval madžarske šole v Hrvatski, šolski nadzornik v Medmurgju, znani renegat Josip Margitas (Majben).

Slovanski poslanci v Zagrebu.

Iz Zagreba poročajo, da pride povodom »veleizdajniške« razprave nekoliko državnih poslancev v Zagreb, med drugimi posl. Klotič. Prof. Masaryk se namerava več časa muditi v Zagrebu, da prouči hrvaške razmere. — Došlo je v Zagreb tudi več poročevalcev velikih evropskih listov. Čitatelji se morda še spominjajo, da se je nedavno razširila vest, da Rauchova vlada dela na to, da bi vnani listi ne dopolnili v Zagreb svojih posebnih poročevalcev, češ, da to ne treba, ker da bo poseben sindikat skrbel za poročila v liste o veleizdajniškem procesu. — To prizadevanje ovaža — slabo vest. Vsakdo si namreč lahko misli, kakova bi bila poročila, ako bi prihajala iz Rauchove kuhinje. Namen je bil torej prozoren: velika evropska javnost naj bi ne dobila resnične slike o tem procesu, marveč karikatur, kakor si jo želi Rauchova vlada, da potaji grozovitost tega procesa. Namen je bil preprozen, da bi ga ne bili pogrdili evropski listi. Zato niso šli na Rauchov lim, marveč so poskrbeli, da iz zanesljivih rok izvedo — resnico. Prihod tolikih prič na lice mesta mora biti za sedanjega nasilnika v Hrvatski silno neprijeten. Namen varanja in izvajanja evropske javnosti se ni posrečil.

Rusija.

Odprava smrtnih kazni v Rusiji.

Iz Petrograda poročajo, da je komisija dume z večino glasov sklenila, da se smrtna kazen odpravi.

DOGODKI NA BALKANU.

SERBIJA.

BELIGRAD 2. — Včeraj popoldne je prišel k ministru za unanije stvari ruski odposlanec in mu je v imenu ruske vlade dal prijateljski nasvet, naj Srbija odstopi od zahtev po teritorialni kompenzaciji Bosne in Hercegovine, ker ne morejo te zahteve pri evropskih velevladstvih računati na nikak podpora. Tekom popoldne so prišli k ministru za unanije stvari diplomatski zastopniki Anglije, Francije, Nemčije in Italije ter so mu dali sličan nasvet. Ministerski svet, ki se je potem vršil pod predsedstvom kralja, je enoglasno sklenil odvrniti, da ne more Srbija umakniti resolucije, sklenjene od skupščine; Srbija zaupa še vedno v pravičnost Evrope, ne more pa odstopiti od teritorialnih zahtev in od zahteve po avtonomiji Bosne in Hercegovine.

LONDON 3. Reuterjev biro je oficijelno zvedel, nasprotno poročilo dospelo na Dunaj, da je Srbija umaknila zahtevo po teritorialnih kompenzacijah.

BELIGRAD 3. Vest, da je ruski poslanik v resnici dal srbski vladi nasvetov, v smislu kakor je to predlagala Nemčija, je v Belemgradu izzvalo največje ogorčenje proti Rusiji. Listi so polni brezmernih napadov proti Izvolskemu, ki da je v službi Avstro-Ogrske. Ker politični krogi z bojaznijo pričakujejo odločitev srbske vlade, je tem večjo radost vzbudila današnja vest, da vstraja srbska vlada pri avtonomiji Bosne in Hercegovine in teritorialnih kompenzacijah. »Politika« vsklika: Naj nam pošlje Avstro-Ogrska ultimatum, če ti upa.

LONDON 3. Reuterjev biro je naknadno zvedel iz zanesljivega vira, da glasom dospele informacije umakne srbska vlada po nasvetih Rusije svoje zahteve po razširjenju ozemlja.

BELIGRAD 3. — Od merodavne strani izjavljajo, da je srbska vlada tekoma današnjega popoldne izročila svoj odgovor na vprašanje, ki jih je včeraj ruski odposlanec stavil v imenu ruske vlade.

Istočasno se izjavlja, da se o vsebini srbskega odgovora ni sedaj oficijelno ničesar objavilo, niti se ne zamore objaviti. Zamore se le zagotoviti, da srbska vlada ni ne vstraja pri svojih zahtevah, ni da je iste definitivno

umaknila. Resnica je pač v sredi med obema verzijama. Natančnejše podatke bo možno podati še le, ko pride od Rusije protiodgovor.

Postopanje v vseh stvareh je bilo nastopno: Včeraj popoldne je prišel ruski odposlanec v ministerstvo za unanije stvari in je po nalogu ruske vlade stavil na srbsko vlado izvestna vprašanja. Zvečer so prišli v ministerstvo diplomatski zastopniki Anglije, Francije in Italije in so ta vprašanja podprli. — Nato se je zvečer vršil večurni ministerski svet. Danes popoldne je srbska vlada izročila ruskemu odposlancu odgovor, ter je istočasno o vsebini obvestila odposlanca Anglije, Francije in Italije.

V merodajnih krogih izjavljajo, da se od srbske strani o vsebini tega odgovora ničesar ne objavi, dokler ne dojde protiodgovor Rusije. V parlamentarnih krogih izjavljajo, da je izključeno, da bi se srbska vlada popolnoma odpovala srbskim zahtevam, ker ne bi skupščina nobene vlade v to pooblastila.

Temveč prevladuje mnenje, da bo srbska vlada načelno tudi v bodoče vstrajala pri svojih kompenzacijskih zahtevah in da svoje stališče nasproti Rusiji natančno določi v smislu, da bi Srbija odstopila od teh zahtev le pod pogojem, ako evropske velevladi zagotovijo Srbiji politično in gospodarsko neodvisnost.

BELIGRAD 3. Danes je odpotoval v Šabac šesti polk, ki je kakor znano, imel leta 1903 pri kraljevem umoru najvažnejšo nalogo. Polk je bil sedeset tukaj v poudarki. Uradno izjavljajo, da se gre le za premeščenje, ki je že davno nameravano, ker se polk spopolnjuje iz šabskega okraja. Sodi se pa, da je odhod polka v zvezi z ojačanjem obmejnih čet.

Srbija nadaljuje oboroževanje.

BEROLIN 3. »Berliner Lokal-Anzeiger« poroča iz Beleggrada, da Srbija vzlic demintem nadaljuje oboroževanje. V nedeljo in ponedeljek se je odpravilo v Niš okoli 4000 rezervistov. Ob odhodu vojaških vlakov so dijaki privredili demonstracijo vsklikaje: »Živila vojna!«

Ruski svet Srbiji.

»Ruskoje Slovo« je priobčilo razgovor z nekim uglednim diplomatom v uradu za vnane stvari, ki je izjavil, da bo Rusija Srbiji ne le svetovala, naj odstopi od zahtev po teritorialnih kompenzacijah, marveč da tudi pozove Srbijo, naj radi gospodarskih vprašanj stopi v direktna pogajanja z Avstro-Ogrsko. Avstro-Ogrska ima prav, če trdi, da so gospodarske koristi za Srbijo važnejše nego pa politične. — Tudi svetuje Rusija Srbiji skupno z drugimi vlastmi, naj razoroži obmejne zbroje. Črnogora, ki se čuti v svojem skalovitim gnezdu sigurno, da ščuva Srbijo.

BELIGRAD 3. Uradni list je priobčil kraljevi ukaz, s katerim se pomiloščujejo vsi politični zločinci.

BOSNA.

SARAJEVO 3. Cesar je potrdil zakon glede delavskega bolniškega zavarovanja za Bosno in Hercegovino.

ČRNOGORA.

DUNAJ 3. — Semkaj je dospela vest s Cetinja, da se je knez Nikola obrnil od angleškega diplomatskega zastopnika, da posreduje pri avstroogrski vladi v vprašanju Spiča. Črnogora baje predlaga, da jej Avstrija ali odstopi ali pa da v najem Spič, a ona bi se potem obvezala, da opusti srbsko stališče in prizna aneksijo Bosne in Hercegovine.

TURČIJA.

CARIGRAD 3. — Veliki vezir je izdal stroge ukaze proti makedonskemu odбору in proti ustaškim četam, ki delajo priprave za predstoječo spomlad.

DUNAJ 3. »Zeit« poroča, da je polkovnik Enver bej, novi turški ataše v Berlinu nekemu časnikarju izjavil, da je turška vojska proti vojni. V slučaju avstro-srbske vojne ostane Turčija nevtralna.

GRŠKA.

Zarota proti grškemu kralju.

Iz Aten poročajo, da se je osnoval neki komplot proti kralju. Po eni verziji bi se imelo kralja ubiti, po drugi pa bi se ga moralo prisiliti, da se odreče v korist prestolonaslednika ali njegovega sina.

Dnevne vesti.

Zaupen shod za prihodnje volitve v mestni svet tržaški. Podpisani odbor polit. društva »Edinost« vabi gospode zaupnike tega društva na važen zaupen sestanek v prostoru Narodne delavske organizacije, ulica Lavatovo št. 1, I. nadstropje, za jutri, petek 5. t. m. ob 8. uri zvečer.

Na sestanku treba ukreniti, kar je potrebno za našo volilno organizacijo v mestu, posebno pa se treba domeniti za predstoječo reklamacijsko postopanje, ki se prične že 8. t. m.

Odbor pol. dr. »Edinost«.

OPOMBA. One gospode zaupnike polit. društva »Edinost«, kateri so dobili vabilo na zaupni sestanek, se s tem opozarja, da je sestanek preložen od drevi na jutri ob 8. uri zvečer, v prostorih N. D. O.

Volitev v predstojništvo delavske zavarovalnice proti neizgovarjam za VI. kategorijo delavcev je odrejena za dan 31. t. m. Naša kandidata ostaneta ista kakor pri zadnji raz-

veljavljeni volitvi in sicer: Jeriha Anton, delavec v papirnici v Vevčah; njegov namestnik Fran Gomišček, delovodja mizarske zadruga v Solkanu.

Glasovnice, ki morajo biti podpisane od delodajalca in zaupnika delavcev, naj se nemudoma vpošljejo predsedniku volilnega odbora dru. Edvardu Slaviku, odvetaiku v Trstu.

Volitve v cenilno komisijo za personalni davak. Dne 6. t. m. se bodo vršile volitve v cenilno komisijo za personalni davak. Slovinci imamo upanja do zmage le v cenilnem okraju za tržaško okolico in sicer v III. volilnem razredu. Kakor je razvidno iz posiva na čelu našega lista, je narodni volilni odbor postavil tudi kandidata za ta razred. V okoliščinski okraj spadajo: Sv. Ivan, Rojan, Barkovlje in vsa zgornja okolica.

Vsi, ki plačujejo osebni davak, so razdeljeni v tri razrede (tabela). V tretjem razredu so oni, najmanjši plačevalci tega davka. Vsak davkoplačevalec dobi ali — je dobil za volitve: volilno legitimacijo in dve glasovnici. Za tretji razred tržaške okolice so glasovnice rdeče barve. Na eno teh glasovnic je treba zapisati kandidata kakor člana komisije, v našem slučaju g. Josip Pertot, nadučitelj v Rojanu in Jakob Štoka, posestnik v Kolonji; na drugo pa kandidata za namestnika to je g. Josip Negodec, posestnik pri sv. Ivanu, in Josip Urbančič, posestnik v Bazovici. Navesti je treba tudi poklic in stanovanje kandidatov in glasovnico podpisati. Te glasovnice se lahko odda na dan volitve dne 6. t. m. od 8. ure jutraj do 2. ure popoldne v telegrafnici mestne ljudske šole ulica Nova št. 25, osebno ter se je treba izkazati z volilno legitimacijo; ali pa se more glasovnico poslati po pošti na naslov: Volilni komisar, Via Nova št. 25. in sicer frankirano. V tem slučaju naj vsakdo skrbi, da pošlje glasovnico pravočasno, da despe na naslov na dan volitve torej — najkasneje dne 5. t. m. Svetujemo in prosimo, naj naši volilci odpošljejo glasovnice takoj, še danes.

Te volitve so velike važnosti, ker ima cenilna komisija odločati o pritožbah proti odmeri personalnega davka. Srbski moramo, da pošljemo v komisijo oseba, ki pozna naše razmere in ki so zaupanja vredne v vsakem obziru. Italijanski odbor je tudi že postavil kandidata in s tem pokazal, da znajo Italijani ceniti važnost teh volitev. Tudi mi ne smemo zanositi za njimi ter moramo pokazati tudi ob tej priliki, da je okolica naša. Zato pričakujemo, da bodo vsi zavedni slovenski volilci glasovali za kandidata, ki jih priporoča narodni volilni odbor.

Tako ne gre. Pod tem naslovom piše včerajšnji »Slovenec«:

»Prezvišeni škof poreški dr. Ivan Krstnik Flapp, je izdal postni pastirski list, svedča tudi v hrvaškem jeziku, ker je ogromna večina njegovih vernikov hrvaška. Postni pastirski list spada med posebno srečane in pomenljive čine škofijskega nadpastirovanja in zato se o pastirskih listih navadno tudi javno poroča v listih. Zato je kaj naravno zahteva, da bode pastirski list po vsebini in obliki kar najbolj mogoče vzoren. Pastirski list poreškega škofa, prevz. g. dr. Flappa pa nima nič manj kakor 260 slovniških, stilistiških, pravopisnih in tiskarskih napak, dočim se italijanski izvod odlikuje — kakor vedno — po klasiškem in čistem jeziku. Hrvatski pastirski list nikakor ne more učinkovati na srca vernikov, kakor bi moral in mogel, ko ni mogoče prečitati dveh vstic brez napak, ki bodejo v oči in čitatelja izvajajo, da nehoti misli, da se njegov materin jezik prezira in omalovažuje. Pastirskega lista zaradi tega niti umeti ni mogoče, takšna je stilizacija. To je tudi krivica napram pretežni večini hrvaških vernikov poreško-puljske škofije, oobito ker se jih tudi drugače čestokrat zapostavlja. Poreški ordinarijat ima na razpolago veliko hrvaških duhovnikov, ki bi lahko pastirski list pregledali in slovniško izpili; tudi ima škof v Pulju na razpolago hrvaško tiskarno, da bi mu ne bilo treba dajati hrvaških stvari v tisk poreški tipografiji, kjer nihče ne ume hrvaščine. Skratka, naj nam dovolj poreški ordinarijat skromno misel in mnenje: Tako nikakor ne gre in ne bo šlo dalje!...«

Iz policijske službe. Za Ljubljano imenovana policijska organa, gospod svetak Pertot in gosp. komisar dr. Ternovec, sta že odšla na svoji novi mesti.

Glede na to, da sta bila oba imenovana gospoda — posebno še dr. Ternovec — nasproti našemu ljudstvu vsakdar taktna varstvena uradnika in blagohotna svetovalca, jima s tega mesta želimo na njihovem mestu v beli Ljubljani vse najbolje.

Ob enem pa želimo, da bi imenovana gospoda dobila v svojih kolegh v Trstu vrednih posnemovalcev; v zadoščenje nam bo, ako nam bo možno to konstatirati.

Umrl je dne 3. marca t. l. obžeznani in spoštovani gospod Anton Race, gostilničar in posestnik v Rodiku v dobi 72 let. Pogreb pokojnikov bo v petek ob 10. uri predpopoldne.

Družbe sv. Cirila in Metoda so se spomnili meseca februarja z darovi denarni zavodi: posojilnica v Mariboru, Ribnici, Braslovčah, Velenju, Vojniku, Litiji, Zuzemberku Trbovljah in na Vrhniki, kreditno društvo v Kranju in »Južnostajerska hranilnica« v Celju. Vselec se ugodnega vspenjanja denarnih za-

vodov zahvaljujemo se jim, da se spominjajo, sestavljajoč bilanco in delež skrbno pridržujejo letni prebitki, poleg oskrbe letnega rezervnega sklada, posebno naše prekornostne družbe sv. Cirila in Metoda in se nadejamo, da se združijo vsi slovenski denarni zavodi v ljubljano do našega naroda in da objavimo v letnih družinskih izkazih med podpornimi člani družbe sv. Cirila in Metoda vse slovenske hranilnice in posojilnice.

Družba sv. Cirila in Metoda ima v zalogi mnogo in prav lepih velikonočnih in spomladanskih razglednic. Odlikujejo se po varijaciji, kakor tudi po svoji dovršenosti. Nobena trgovina, bodisi v mestu, bodisi na deželi ne sme biti brez teh razglednic. Čisti dobiček je namenjen obrambi in prosveti našega naroda. Vse slovenske trgovce, kakor tudi odjemalce prosimo, da naročajo in uporabljajo v prvi vrsti družbene razglednice, ki se dobe v pisarni družbe sv. Cirila in Metoda v Ljubljani. Bliza se mlada, vse oživljajoča »Vesna«, ki bo poklicala sledujoč kal v življenje, o da bi se vzbudilo s spomladnim pestrim življenjem tudi v našem narodu novo življenje narodne probe in zavednosti.

Malo več previdnosti! Prejeli smo: Skraj sem bil pozabil odgovoriti na notico, v kateri se mi je od neke strani skušalo dokazati, da nekim denarnim zavodom ni možno odpraviti pogreškov pri razpošiljanju razglednic, češ, da ni na razpolago posebnih moči. Deloma je stvar res taka, a jaz vprašam dotičnike ali dotičnika, ki mi je odgovoril pod zgornjim naslovom:

Se-li je pa tudi skušalo dobiti takih moči? Se-li je razpisala služba uradnikov, ki bi poznali Trst z okolico in tukajšnje razmere?

Ker je to, po mojem mnenju, važna stvar, bi želel, da se dotični zavodi res potrudijo dobiti primernih moči. Saj bi bilo to v korist, ne samo narodni stvari, ampak tudi dotičnim zavodom samim. Ni vrag, da bi v Trstu ne dobili ljudi, ki bi vedeli, da se onim, ki so celo v laški »Guidi« pišejo z »ič« — ne sme pošiljati laških tiskovin!

Omeniti moram, da nimajo te vrstice drugega namena, nego tega, da se neha s — ponizovanjem samih sebe! A. V.

Društvo jugoslovanskih železniških uradnikov bo imelo svoj I. ustanovni občni zbor v nedeljo dne 7. sušca t. l. ob 2. uri popoldne v Trstu v Sokolovi dvorani (Narodni dom) Piazza della Caserma št. 2.

Dnevni red: 1. Poročilo pripravljalnega odbora. 2. Naš program. 3. a) Društvena pravila. b) Poslovni red. c) Podružnična pravila. 4. Članarina rednih članov za I. upravno leto. 5. Volitev osrednjega odbora. 6. Raznosterosti. Zborovanja se udeležijo več gg. drž. in dež. poslanecev in drugih povabljenih gostov — med temi 30 Čehov in Poljakov z damami. Zvečer ob 8. uri družaben sestanek v »Sokolovi« dvorani. Petje. — Svoboda zabava. Gospodje tovariši! Udeležite se I. občnega zbora polnoštevilno!

Pripravljalni odbor.

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brzojavnih vesti je vojna ladja »Leopard« dne 1. t. m. priplula v Singapore. Na ladji vse zdravo.

IV. Družabni večer Tržaškega Sokola, ki se bo vršil — kakor že javljeno — v soboto 6. t. m. v dvorani »Narodnega doma« bo — kakor obeta duši nam bogati vsprede, gotovo eden najlepših te vrste.

Na programu so lepe narodne pesmi, solospavi, razne krasne koncertne točke, šaljivi kuplet in šalji prizor. Splah pa nam ves sodelujoči aparat — kakor je: društveni pevski zbor, režiser Verovšek, igralec Veble, godba pešpolka 97. itd. — že sam po sebi jamči, da je ves program v spretih rokah in je izborna izvedba zagotovljena.

Priporočiti moramo torej tržaškim Slovonom, naj nikar ne zamude lepe prilike in naj pridejo v soboto v čim večem številu na ta zabavo polni »večer«. V dvorani bodo postavljeni pogrnjeni mize, tako, da se bo lahko prijateljski mej seboj kramljalo in zabavalo. Gostom bo tudi po oficijelnem vaporedu dano na razpolago, da se zabavajo dalje ob zvokih vojaške godbe. Vstopnina na to zabavo je za člene »Sokola« 60 stotink, za nečlene 1 krona.

Od strani »Sokola« smo tudi naprošeni javiti, da se vabila na to prireditel razpošiljajo edino le članom, mej temi, ko se ostalo slovensko občinstvo brez razlike mišljenja in strank, tem potom najljubše vabi na obilen obisk. Torej v soboto na veselo svidenje!

Tržaška mala kronika.

Posledice široka na morju. V predmoli noči imeli smo silni širokal; morje je bilo jako razburkano, valovi so preplavljali nabrežje in tupatam provzročili tudi nekoliko škoda. Angleškemu parniku »Foolenor«, ki je zadržan pred Lloydovim arsenalom, so se raztrgale vrvi in malo je manjkalo, da ni zadel ob parnik »Achille«; zato pa je strl neko »maono« (prevozno barko). Rošili parnik »Audax« je moral intervenirati in po dolgem naporu je bil »Foolenor« zopet pri vezan.

Tudi nekemu grškemu »barku« pri moli Sr. Tereze je valovje strgalo vrvi, pravnotako parniku »Benaco« pri moli Sr. Karla Remorkerju »Acquileja« Jadranskega podjetja, ki je vleče štiri maone, je valovje raztrgalo remorkerske verige na višini Sr. Ivana De-

vinskega. Tovorne barke je veter zagnal na tamošnje površino. Tudi parnik se je po dolgem boju z divjim valovjem zataknil na peščini. Za sedaj se je moralo vsled vedno razburkanega morja opustiti rešitev ladij.

Radi javnega nasilja. Predajnočnem okolo 3. ure je redar aretiral v ul. Barriera vecchia nekega ogljarja, ki je z neprestanim kričanjem motil nočni mir. Nekdo drugi pa je strgal aretiranca iz rok redarjev in aretiranec je ušel. Nek njegov spremljevalec pa je redarju zažugal s smrtjo. Ko je prišel drug redar, sta bila oba nasilneža aretirana. Ista sta: Fran Urbančič, star 31 let, in Ignacij Kern, 21 let star, oba zidarja iz Ljubljane.

Smrtna nezgoda. Pri gradnji hiše št. 5 v ul. Ferriera, ki je sedaj že pokrita s streho, je bil med drugimi vslužben tudi zidar Josip Gregorič star 45 let, stanujoč pri Sv. M. M. Zgornji št. 191, oženjen s tremi otroci. — Včeraj ob 4.30 popoldne se je Gregorič nahajal na strešni terasi in sedel na lesenem mostu. Zdi se, da je na enkrat zgubil ravnotežje; ubogi delavec je padel in obležal nezavesten na mostu pri prvem nadstropju.

Nekateri tovariši so ga pobrali in telefonirali na zdravniško postajo. Zdravnik je konstatiral, da mu je bila strta lobanja; zlomil si je tudi levo ramo in dobil rano na nogi in na glavi. Revček je izdihnil dušo že med vožnjo v bolnišnico. Truplo so prenesli v mrtvašnico pri Sv. Juštu.

Velika tatvina juvelov. G. Lama Tiber iz Budimpešte je minoli teden poslal iz Nize na Dunaj kovčeg, v katerem so bile vrednote in juveli, in sicer: 1 par uhanov z briljanti v vrednosti K 6000, 1 »collier« briljantov in biserov v vrednosti K 4000, 1 »collier« biserov v vrednosti K 2000, 1 par uhanov z briljanti in smaragdi v vrednosti K 800, 1 par uhanov z briljanti v vrednosti 300 K, 1 zlat zapetostik z briljanti v vrednosti 600 K in druge dragocenosti v vrednosti 120 K. Kovčeg s svojo vsebino vred pa je zginit brez sledu. Zato opozarja policija naše zlatarje in juvelirje, naj bodo previdni pri eventualnem nakupu takih predmetov.

Tatvine na Opčinah. Predajnočnem so tatovi s svojim obiskom počastili vilo gospe Elvire Lolli na Opčinah; hiša je sedaj prazna. Tatovi se zato z vso komoditeto vkradli veliko perila, oblečilo, tapetov, stensko uro, puško flaubert, revolver, daljnogled in nekoliko vilic in nožev s srebrnim držalom, vse skupaj v vrednosti 1000 K. Gospa Lolli je zavarovana proti ulomu.

Loterijske številke izrebane dne 4. svečana 1909.

Praga 69, 75, 16, 61, 59.
Lvov 45, 50, 46, 20, 2.

Koledar in vreme. — Danes: Kazimir kr. — Jutri: Agapeta muč. (Kvat. petek). — Temperatura včeraj ob 2 uri popol. + 10⁵ Cels. Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: Spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi. Temperatura malo spremenjena.

Naše gledališče.

V nedeljo 7. t. m. se uprizori na našem odru gotovo najslavnejša drama slovenske književnosti, Lva N. Tolstoj-a petdejska globoka drama

»Moč teme«.

To delo, ki se je predstavljalo na vseh večjih svetovnih pozornicah, bo napravilo brez dvoma tudi za naše občinstvo velik vtisk, kajti v malokaterem umotvoru je velika ideja v tako lepem slogu z naravnost življensko dramatiko, kakor v »Moči teme«.

Tržaška gledališča:

VERDI. Premijera Wagnerjeve opere »Rheingold« bo v soboto.

GLEDALIŠČNA DVORANA, APOLLO: ulica Domenico Rossetti 4. Marijonetistična družba. — Danes (četrtak) predstava ob 5. in pol.

Društvene vesti.

TELOVADNO DRUŠTVO »TRŽ. SOKOL«

Danes točno ob 7. in pol uri zvečer se vrši pevska vaja. Ker je to zadnja vaja za sobotni »družabni večer«, vabim brate pevce, da se isti zagotovo in polnoštevilno udeležijo.

Na zdar! Pevovodja Mahkota.

Glasbeno društvo »Trst« vsbi vse svoje p. n. člane, gospodične in gospe pevce in tamburaše, da pridejo jutri v petek dne 5.

Tužnim srcem javljamo, da je dne 3. marca 1909, ob 10. uri zjutraj po kratki bolezni v Gospodu zasopal ljubljani soprog, oče, tast, brat, stari oče itd. gospod

Anton Race
gostilničar in posestnik v Rodiku, star 72 let

Zemeljski ostanki se prenesejo iz hiše žalosti na rodsko pokopališče v petek, dne 5. t. m. ob 10. uri popoldne.

Žalujoči ostali.

Novo pogrebno podjetje

Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.

Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402

Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18

Prireja pogrebe od najprastejšje do najelegantnejše vrste v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.

Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.

Bogata zaloga: VOŠČENE SVETČE. Cene nizke, da se ni bati konkurence.

Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo **HENRIK STIBELJ in drugi.**

Želez. kina-vino Serravallo

za bolehe in rekonvalescente.

Provroča voljo do jedi utrjuje želodec in ojačuje organizem.

Priporočeno od najveličih zdravnikov v vseh slučajih, kada je treba se po bolezni ojačiti.

Odlikovano z 22 kolajnami na raznih razstavah in z nad 5000 zdravniškimi spričevali.

Izborni okus. Izborni okus.

J. SERRAVALLO - TRST

Urad za razne zadeve

avtorizovan od c. k. namestništva

Rod. Falconetti

Trst, ul. Nuova 21

Informacije: Iskanja, Aristenza, v sodnih in civilnih kakor tudi trgovinskih in privatnih zadevah.

Mehanično posnemanje za strojno prepisovanje. Vsa-kovrstna upisana. Naslovi in reklame.

Konkurenčna tarifa.

Posojil. in hranil. v Spodn. Škofijah

regist. zadruga z neomejeno zavezo

vabi na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

dne 14. marca t. l. ob 4. uri pop. v prostorih »Pri Paškolinu« v Šp. Škofijah.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva.
2. Odobrenje letnih računov.
3. Volitev nadzorstva.
4. Slučajnosti.

ODBOR.

Aurelio Herbig

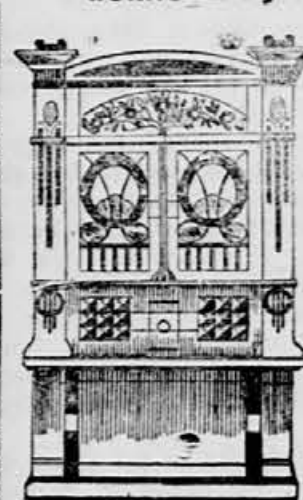
Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, Corso štev. 30

sprejme naceranja, ekskorporacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

F. Pertot
urar I. vrste
Trst, ul. delle Poste 9

Zlat rudnik za vsakega gostilničarja, kavararja in lastnika so naši novi **Piano Orchestrioni** z godbo na lok zvonilom, mandolino in Xylophonom

s težo, ki se zamo-rejo postaviti povsodi. Krasna godba in strokovnja-ska izvrba jamčita za gotov dobiček. Elek-trično - pneuma-tični Orchestrioni učinkom. - Elek-trični glasovirji z mandolino Xy-lophonom in god-bo na lok. Govo-rija z zvokim odmevom za go-stilničarje in za-sebnike. Znamka Tion-Tion. Ceniki brezplačno in poštne preste.

I. odlikovanja

Tovarna internacionalnih Piano-Orkestronov

F. MACHINE & SÖHNE

Dunaj XVII. E. Ortliebgasse 5

Zaloga v Trstu: Ferdinand Kasimir, ul. Com-

merciale 13; v Ljubljani: Josip Droll, Sod-

njske ulice 3.

Oglase treba naslovljati na inseratni oddelek »Edinosti«

Umetni zobje ...

Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine

v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST

ulica della Caserma štev. 13, II. nadst.

ODPRLA SE JE

„Gostilna Panada“

TRST, ulica Gioachino Rossini 20

Domača kuhinja - Izborna vina

Kraški teran, furlansko, istrsko ohianti, briško in peneča vina.

Prostor popolnoma prenovljen. z Točna postrežba.

Lastnik: NATALE PUPOVAZ

prej l. natarar gostilne »Bonavia«.

t. m. točno ob 8 in pol zvečer v svoje nove lastne prostore, ulica Coroneo št. 5 II. nad. Sprejmejo se novi gojenci za glasbeno šolo, ter se vabijo gospice in gospode k dramatičnemu tečaju.

Prihodnja seja podr. sv. C. in M. pri sv. Jakobu se bo vršila dne 12. t. m. Ker se bo v kratkem višil občni zbor, so vabljeni p. n. odbornice in odborniki, da se seja polnoštevilno udeleže.

Darovi.

Za veliki Ciril-Metodov ples združene slovenske mladine doposlali so: gg. Anton Lenček krčmar v Trstu K 6, Anton Korošec župan v Klencu K 4, M. Marušič gimn. rav. Sušak K 10, dr. D. Cietti Dobrinj K 5, Marija Kerda učiteljica v Sežani K 4, H. C. Gorica K 10, Franjo Šuman Škedenj K 4, dr. D. Lukež K 10, potom „Jadr. banke“ g. dr. Edvard Slavik odvetnik v Trstu K 10, Josip Stantič, zaloga obuval v Trstu K 10, Ivan Bianzani Trst K 6, Peter Čenčur Škedenj K 4, dr. Josip Červený okr. zdravnik v Cerkljici K 2, Milan Bogady Trst K 6, Janko Pogorelec Greta K 5, Peter Harlovič Trst K 5, sl. pevsko društvo „Velesila“ v Škedenju K 10.

Vsem vrlim rodoljubnim darovateljem iskrena hvala. Nadaljnje prispevke prosi se dopošiljati na ug. „Jadransko banko“ v Trstu ali na g. Vladko Ternovec

t. č. blajagajk Trst Fontana 4.

— Za podružnico sv. C. in M. pri sv. Jakobu se je nabralo na licitaciji papirnatega klobuka K 158 stot.

G. Bačar Valentin nabral je v „Nar. gostilni“ 1 K 76 st; Josip Bizjak dodal 1 krono. Srčna hvala!

— Za podr. drž. sv. C. in M. na Greti nabral je g. Matija Lavrenčič v gostilni „Kons. društva“ v Rojani 3 K 2 stot.

Na plesu „Sentiakobke mladine“ so preplečali vatopnino še sledeči gg.: V. Vouk 1 K, N. N. 2 K, Hinko Kosič 4 K, Ivan Flego 1 K, Ivan Godina 1 K. Ta izkaz po pomoti ni bil zadnjič objavljen.

Vesti iz Goriške.

Zborni poveljnik. General pehote Potiorek je prišel ispicirati goriško posadko.

Iz Gorice nam pišejo: Vaša notica pod naslovom: „Slovenskim tobakarnaricam“ je vzbudila pri nas mnogo zanimanja in ima tudi dobrih posledic.

Kolikor je meni znano, zahtevajo naši prodajalci tobaka, da se izdajo za goriško društvo tobakarnaric in tobakarsrjev dvojzjerna pravila in sicer s slovenščino na prvem mestu. Ta zahteva je povsem naravna, ker je ogromna večina teh prodajalcev na Goriškem slovenske narodnosti. Mi želimo našim vrlim trgovcem, da tudi dosežejo to, kar jim gre ter upamo, da bodo tudi vsi tržaški trgovci tobaka odločni v brambi svojih narodnih pravic.

Tramvaj na elektriko je pri nas v rokah zgrizenih Labonov. Vsi napisi in osebje so izključno laški! Mi Slovenci smo sklenili, da bomo raje hodili, nego da bi podpirali to nam sovražno podjetje. In to je prav!

Ako smo izhajali toliko let z omnibusi, bomo izhajali tudi sedaj. Ako pa je tramvajsko podjetje trgovsko podjetje, naj se tudi zaveda tega svojstva in naj uredi to svoje trgovsko podjetje po krajevnih razmerah in v zadovoljstvo vseh. Goričan.

Vesti iz Kranjske.

Veliko snega je zadnje dni zapadlo v Ljubljani, valed česar je promet po mestu zelo oviran.

Umrli je v Postojni Anton Ditrich, posestnik in trgovec. Pokojnik je bil značajan in izredno delaven rodoljub in kaskor človek kaj simpatična pojava. Zato je tudi ne le v Postojni, ampak povsodi, kjer so ga poznali utiral največji ugled in spoštovanje. Blag mu spomin!

Vesti iz Štajerske.

Mnogo snega je zadnje dni zapadlo tudi po južnem Štajerskem. V celjski okolici ga je skoro pol metra na visoko. Hudo je zapal tudi po Zg. Štajerskem.

Prekmurški Slovenci so v zadnjem času pokupili v radgorskem okraju na Štajerskem 89 posestev.

Vesti iz Koroške.

Vojaške odredbe na Koroškem. Graški listi poročajo, da se na Koroškem ustanovi posebno trdajavsko poveljstvo („Sperrkommando“). Podrejene mu bodo trdnjave malborgetaka, rabliska, prediska in bovška. Poveljnik bo v Beljaku.

Razne vesti.

Mrtvaška glava na mizi ruskega unanijega ministra. Neznana oseba se je vtihotapila v skrbno zastraženo pisarno sobo ruskega unanijega ministra Izvolskega ter je položila na ministrovo pisarno mizo mrtvaško glavo, bodalce in napis: „Ako Izvolski izda naše srbske brate, bo zaboden.“

Kri si je zastrupila 16-letna hčerka nekega nemškega trgovca v Kahiru pri rezanju kurjih očiš ter je v kratkem umrla. Ko je njena strežnica, jako udano dekle, o tem zvedela, si je vsled žalosti prerzala srčne žile in izkrvavela.

Samomer polkovnika Borote. Na Dunaju se je v torek v svojem stanovanju vsreli topniški polkovnik Simon Borota, ki je bil na dopustu. Borota je bil star 52 let, redom iz Slavonije, in je bil poveljnik nekega topniškega polka v Budimpešti. Pred tremi leti ga je zadela kap, tako da mu je chromila desna stran telesa, a vzlic temu je ostal še dalje v službi. Ali bolezen se mu je obrnila na slabše in zato je prosil za dopust, ravno ko je imel biti povišan za generalnega majorja. Bolezen je vzrok, da je izvršil samomer.

Stavko ministrantov imajo v Frobnstatenu na Bavarskem. Dečki ministranti zahtevajo večjo plačo.

Vsled silnega snega sta na Brennerju običala v anegu brzovlak in osobni vlak. Tudi drugd na Tirolskem so običali vlaki v snegu.

Petrolejska skladišča v ognju. Iz Baku poročajo, da gorijo petrolejska skladišča v B. bi Ebatu, in sicer pet skladišč trdnice Šubalov, dve, trdnice Rotschild in dve trdnice Wotan. Sedi se, da so zažgali meharoedanski kmetie.

Piacist kolonijalne stroke 16-18 let star, se takoj sprejme; plača po dogovoru. — Naslov pove Edinost. 392

Samo za 10 kron se proda lepa velika psica. Naslov pove Edinost. 393

Iščejo se takoj pekovski vajenci. Naslov pri ins. odd. Edinosti. 388

Išče se pridna služkinja za gostilno. Konsumno društvo v Rojani. 390

Proda se mala prodajalica na lepem prostoru in z veliko prodajo zelenjave krompirja itd. Ulica del Bosco 34. 389

Proda se tramovje vsake mere. Ulica Olmo 3, pri Ergu Barriere. 389

Išče se izurjenega praktika papirnatih strok za trgovino papirja. Ponudbe pod „Praktikant“ na Edinost. 386

Cedno opremljena - soba in sobica z razgledom na morje se takoj odda. Via Amerigo Vespucci št. 1, IV. n. vrata 13. 383

Zaloga vipavskega in istrskega vina od 24 do 28 kron od 56 lit. naprej. Anton Kette Oršine štev. 169. 14

Proda se zemljišče za zidanje hiš na Greti. Več pove krčmar v Rojanskem Konsumnem društvu (pri čevki). 247

Sprejemem takoj na delo dobrega krojača. - Lazar Vodopivec - Narodni dom - Buzet (Istra). 387

Absolviran gimnazijec daje pouk v slovenščini in nemščini, posebno gimnazijcem spodnjih razredov v poljubnih predmetih. Naslov pri upravnštvu Edinosti. 277

ROKAVICE

prve vrste iz usnja in blaga po jako zmernih cenah v **PRODAJALNICI ROKAVIC**

A. SUBMANN

Trst, Corso 19 - Ustan. leta 1865.

Zaloga ovsa in klaje

Prodaja tudi koruzno perje za posteljo

M. ud. ZERQUENIK

ulica Luigi da Palestrina 2 (ogel ul. Coroneo).

Umetni fotografski atelje

pri sv. Jakobu
ulica Rivo št. 42 (prililje)
TRST.

Izvršuje vsako fotografsko delo kakor tudi razglede posnetke, notranjost lokalov, porcelanaste plošče za spomenike, itd. itd. **POSEBNOST** Povečanje vsakotere fotografije. Radi udobnosti P. N. naročnikov sprejema naročila in jih izvršuje na domu ali zunaj mesta.

.: Eugenia Cossovel .:

prej ravnateljica Tržaškega grafič. zavoda (Stabilimento grafico Triestino ex A. G. Salom)

česti se naznaniti slav. občinstvu in cenj. klientom, da je odprla v ulici delle Poste št. 6

Prodajalnico novih in rabljenih pisalnih strojev vseh zistemov.

Apara reprodukciji vseh zistemov. — Potrebščine. — Čiščenje in poprave. — Pečati in table.

Gramofoni in slovenske, italijanske in nemške plošče

fini in navadni iz najboljših tovarn. — **MENJAVA RABLJENIH PLOŠČ.** — Telefon 16-82.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

registrovana zadruga z omejenim poroštvo.

Piazza della Caserma št. 2, I. n. — TRST — V lastni hiši.

(Vhod po glavnih stopnicah) — **TELEFON št. 952**

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud in jih obreštuje po

4 1/4 %

Rentni davek od hranilnih vlog plačuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daja na vključbo po dogovoru 5%—6%, na menjice po 6%, na zastave po 5 1/2% in na amortizacijo za daljšo dobo po dogovoru.

Uradne ure: od 9.—12. ure dopoldne in od 3.—5. popoldne.

Izplačuje se vsaki dan ob uradnih urah. — Ob nedeljah in praznikih je urad zaprt.

Jma najmodernejše urejeno varnostno celico za shrambo vrednostnih papirjev, listin itd.

kakor tudi hranilne pušice, s katerimi se najuspešneje navaja štediti svojo deco.

~~~~~ Poštno - hranilnični račun 816-004 ~~~~~

Prvi urad za revizijo prizive in inform.

v davčnih zadevah

Trst, ulica dell'Istituto 10, III., 5.

Sprejema sestavljanje pol za bišni, rentni, obrtni in osebni davek; preskrbuje

prizive proti pretiranim odredbam in pogrešenim klasifikacijam.

Urad je skrajno zanesljiv in tajen.

Odprto od 9. ure predp. do 1. pop.

Ugodna prilika! Nova prodajalnica manifakturnega blaga

Eugenio Della Torre

prej agent tvrdk F. CASTELLITZ e Successori G. SCANTIMBURGO

Trst, ulica Stadion 11, tik pekarne Covacich.

Velika izbira izdelanega perila in na meter. Specijaliteta: oprema za zaročnike.

Bogata izbira čipk. Specijaliteta: črne nogovice za ženske, moške in dečke.

Izbira drobnih predmetov in modnega blaga.

CENE, DA SE NI BATI NIKAKE KONKURENCE.

ANTON SKERL

mehanič, zapriščeni izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg štev. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puch“

Napeljava in zaloga električnih svetilnic, tudi in prodaja gas metilov, senzorov, in fonografov. Zaloga priprav na ročni pivo Lastna delavnica za popraviljanje šiv. strojev, koler, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah.

TELEFON štev. 1734.

AN ON REPENŠEK

književce v Trstu, via Cecilia 9

priporočla slavnemu občinstvu

svojo moderno urejeno delavnico.

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah.

~~~~~ SVOJI K SVOJIM! ~~~~~

Giovanni Lekan

TRST, ulica Giulia 7, TRST

odlikovana z državno kolajno 1908 na

modni razstavi v Trstu.

Izdeluje vsakovrstno obuvalo po meri z naj-

večjo eleganco in solidnostjo. Specijaliteta

ortopedičnih izdelkov in amerik čevljev.

~~~~~ CENE ZMERNE. ~~~~~

TVRDKA

Adolf Kostoris

skladišče oblek za moške in dečke

Trst, via S. Giovanni 16, I. n.

(zraven Restauracije Cooperativa ex Hackert)

prodaja na mesečne ali

tedenske obroke obleko

in površnike za moške,

perilo i. t. d.

Najdogovornejše cene.

DRUGERIJA Josip Zigon ul. Caserma 8

FILIJALKA NA PROSEKU ŠTEV. 140

Izbior drog, barv, šopišev, pokost, parfumov, ša. mlo. — Zaloga mineralne vode, voska za parkete, na mizlo pripravljenege sirupa, tamariada, malinoveca itd. itd.

Pekarna Josip Stritof

Trst, ulica S. Giusto 3

Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1

Filijalka Piazza Vecchia št. 6 (Rosario)

svež kruh trikrat na dan .:

Anglički in narodni prepečen (biskotini)

(Postrežba na domu). — Jevštine in kolonijalne blagu. —

Izbira napojilke in bolonjske zmesi ter moka iz prvih

ogrskih mlinov. — Olje, jesh, mlo itd.

Posiljejo se pošne pošiljave od 5 kg naprej.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vogal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in rarnih paleto. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni anglički) Specijaliteta: blago tu- in inozemskite tovara. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modji, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

PASTIGLIE PRENDINI

ed ogolnjenju slatke škerje

znajsteli in izdajatelj P. PRENDINI v Trstu

Počlašene s kolajnami in diplomo

Zdravniško priporočane pri griževu, kašlju

hrpavosti, kataru.

Podeljujejo povcem lu govornikom čist gias.

Zaloga v ikaral PRENDINI la v vseh

boljših lekarnah v Trstu in Evropu.

~~~~~ Fasiti je na nepolnena ponarejanja ~~~~~

~~~~~ ZAHTEVAJTE VEDNO „PASTIGLIE PRENDINI“ ~~~~~

Bogomil Pino

bivši urar v Sežani

ima svojo

~~~~~ novo produ- ~~~~~

~~~~~ jalnico : ur ~~~~~

~~~~~ v TRSTU ~~~~~

~~~~~ ul. Vinc. Bellini 13 ~~~~~

~~~~~ nasproti cerkve svet. ~~~~~

~~~~~ Antona novega ~~~~~

~~~~~ Vsakovrstne veržic ~~~~~

~~~~~ po pravih tov. cena ~~~~~